

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 17. Rok: 2024 Číslo: 15.

Vydané pre vnútornú potrebu farnosti

Neopušť ma v čase staroby (porov. Ž 71, 9) (z posolstva pápeža Františka na Svetový deň seniorov)

Boh nikdy neopúšťa svoje deti. Ani vtedy, keď vek postupuje a sily ubúdajú, keď vlasy belejú a rola v spoločnosti sa stáva menej dôležitou, keď je život menej produktívny a hrozí, že sa bude javiť ako zbytočný. Boh nehľadá na výzor (porov. 1 Sam 16, 7) a nebojí sa vybrať si tých, ktorí sa mnohým zdajú nedôležití. Neodhadzuje žiaden kameň, naopak, tie najstaršie sú pre neho bezpečným základom, na ktorom môžu spočinúť tie „nové“, aby spoločne budovali duchovnú stavbu (porov. 1 Pt 2, 5).

Sväté písmo ako celok je príbehom o vernej Pánovej láske, z ktorej plynie potešujúca istota: Boh nám stále preukazuje svoje milosrdenstvo, vždy, v každom období nášho života a v každej situácii, v ktorej sa nachádzame, dokonca aj v našich zradách. Žalmy sú plné údivu

ľudského srdca nad Bohom, ktorý sa o nás stará, napriek našej úbohosti (porov. Ž 144, 3 – 4); uisťujú nás, že Boh každého z nás utkal už v materskom lone (porov. Ž 139, 13) a neopustí nás ani v podsvetí (porov. Ž 16, 10). Preto si môžeme byť istí, že nám bude nablízku aj v starobe, a to tým skôr, že v Biblii je staroba znakom požehnania.

Citovaný žalm – v ktorom človek prosí, aby nebol opustený v starobe – hovorí o akomsi komplete, ktorý je namierený proti životu starých ľudí. Tieto slová sa zdajú prehnané, ale človek ich pochopí, ak uváži, že osamelosť a vyraďovanie starých ľudí nie sú ani náhodné, ani neodvratné, ale sú skôr výsledkom rozhodnutí – politických, ekonomických, sociálnych a osobných –, ktoré neuznávajú nekonečnú dôstojnosť,

ktorá patrí každému človeku „*nech už sa nachádza v akejkoľvek situácii alebo v akomkoľvek stave*“ (*Dignitas infinita*, 1). Stáva sa to vtedy, keď sa stráca hodnota každého jednotlivca a ľudia sa stávajú len finančným nákladom, v niektorých prípadoch príliš veľkým na to, aby bol uhradený. Horšie je, že sa tejto mentalite nakoniec často podriadia aj samotní starí ľudia, ktorí sa začnú považovať za príťaž, a preto by sa najradšej sami niekde stiahli.

Na druhej strane je dnes veľa žien a mužov, ktorí hľadajú svoje osobné naplnenie v čo najviac autonómnom a od druhých nezávislom živote. Pocit príslušnosti k spoločenstvu je v kríze a presadzuje sa individuálnosť; posun od „my“ k „ja“ sa ukazuje ako jeden z najzjavnejších znakov našej doby. Rodina, ktorá ako prvá a najradikálnejšie čelí tejto výzve – že sa môžeme zachrániť sami – je jednou z obetí tejto individualistickej kultúry.

S pribúdajúcim vekom, keď človeku ubúdajú sily, sa však táto ilúzia individualizmu, podľa ktorej nikoho nepotrebujeme a dokážeme žiť bez vzťahov, odhaľuje vo svojej podstate. Človek totiž, naopak, zisťuje, že toto všetko potrebuje, no teraz je sám, bez pomoci, bez niekoho, na koho by sa

mohol spoľahnúť. Je to smutné zistenie, na ktoré mnohí prídu, až keď je už neskoro.

Osamelosť a vyradenie sa v situácii, v ktorej žijeme, stali opakovane sa vyskytujúcimi javmi. Majú viacero koreňov: v niektorých prípadoch sú výsledkom plánovaného vyradenia, istého druhu smutného „spoločenského sprisahania“; v iných prípadoch sú, žiaľ, vlastným rozhodnutím. Alebo sú len trpené a predstiera sa, že ide o slobodnú voľbu. Postupne čoraz väčšími strácame „*chuť bratstva*“ (encyklika *Fratelli tutti*, 33) a nedokážeme si ani len predstaviť niečo iné.

Nezabudnime na tento štvrtý svetový deň venovaný starým ľuďom prejaviť

svoju nehu starým rodičom a seniorom v našich rodinách, navštívme tých, ktorí sú sklúčení a už nedúfajú, že je možná iná budúcnosť. Proti

sebestvu, ktoré vedie ku sklúčenosti a osamelosti, sa postavme s otvoreným srdcom a radostnou tvárou tých, čo majú odvahu povedať: „*Neopustím Ťa!*“ a odvahu vydať sa inou cestou.

Žehnám vás všetkých, drahí starí rodičia a seniori, aj všetkých vašich blízkych, a modlím sa za vás.

Ani vy sa, prosím, nezabudnite modliť za mňa.

Uspenský pôst - Spasivka

(pôst pred sviatkom Zosnutia Presvätej Bohorodičky)

Na veľké sviatky liturgického roka sa kresťania v prvých storočiach vždy pripravovali modlitbou a pôstom.

K veľkým sviatkom roka patril aj sviatok Zosnutia Presvätej Bohorodičky. Pôstne obdobie pred týmto sviatkom je najmladšie pôstne obdobie, prvé zmienky sú až z 9. storočia.

Definitívne bol tento pôst do byzantského cirkevného roka zavedený na cirkevnom sneme v Konštantínopole v roku 1166, kde sa riešila aj otázka trvania pôstu. Snem vymedzil čas pôstu od 1. do 15. augusta.

Tento pôst sa ujal zvykom a nie zákonom. Už rímsky pápež svätý Lev Veľký spomína štyri pôstne obdobia v jednej svojej homílii (predniesol ju okolo roku 450): „*Cirkevné pôsty sú rozdelené v roku tak, aby každé ročné obdobie malo predpísaný zákon zdržanlivosti. Preto je pre jar jarný pôst – Štyridsiatnica, v lete letný pôst – na Päťdesiatnicu, jeseň má jesenný pôst – v siedmom mesiaci a zima – zimný.*“

Sv. Lev teda poznal štyri základné pôstne obdobia podobne, ako ich máme dnes v našom cirkevnom roku (Veľký

pôst, Petro-pavlovský čiže apoštolský pôst, Uspenský pôst a Filipovka).

Uspenský pôst dnes

Uspenský pôst v súčasnosti nie je v našej cirkvi na Slovensku záväzný, čo však ale neznamená, že bol zrušený.

Každý pôst má byť obdobím zintenzívnenia duchovného života, vnútorného očisťovania. Mnohí ľudia v dnešnej dobe sa topia v prázdnote, často im chýbajú skutočné hodnoty a šťastie, a to práve kvôli konzumizmu a nenásytnosti. Preto sú pôsty dôležité! Sú účinným liekom na prázdnotu, frustráciu a „únavu zo života“.

Posledné dva veľké sviatky cirkevného roka, ktoré sú ešte pred nami, poukazujú na cieľ nášho života: premenenie (zbožštenie) a prechod do nebeského kráľovstva. Práve Uspenský pôst je výbornou šancou, aby sme si tento cieľ viacej pripomínali, aby sme na neho viacej sústredili svoje úsilie a niečo preň vykonali. O to viacej, že pôst v tomto období je uľahčený dostatkom čerstvej zeleniny a ovocia. Nech sa teda Spasivka stane obdobím zberu nielen toho reálneho ovocia, ale aj obdobím zberu duchovného ovocia.

Letný čas je aj časom rôznych pútí

(všeobecná charakteristika pútí)

„Ak pútnik navštevuje miesta, kde sa odohrali udalosti spásy, robí tak preto, aby živil svoje oči kontempláciou toho, čo je objektom jeho túžob, lebo nielen pohľad duše, ale aj pohľad zraku slúži viere na duchovné povzbudenie.“

(Teodor z Cyru)

Termín *púť* pochádza z latinského slova *peregre* a znamená ísť niekam ďaleko. Teda pri putovaní sa jedná o cestovanie na dlhšie vzdialenosti, s cieľom pobudnúť tam určitý čas.

Množstvo ľudí dneška prirovnáva pútnictvo k turizmu. Medzi pútnikom a turistom je však značný rozdiel. Turista prichádza na historické miesta, aby kultúrne pookrial a spoznal pamiatky času. Pútnik sa líši od turistu tým, že na svojej ceste po vyznačených miestach neutonie iba v obdivovaní krás a pamiatok, ale sa snaží prežiť a sprítomniť si dobu svätých, ktorí zanechali na miestach, po ktorých sa on uberá, nemiznúce stopy. Nehasnúce príklady týchto svedkov viery sú pre neho povzbudením a posilou pre život.

Putovanie je teda pohyb na posvätné miesta za duchovným cieľom. Na rozdiel od náboženskej turistiky má putovanie vyšší cieľ, i keď používa vlaky, lietadlá, ubytovacie zariadenia. Je to predovšetkým jav náboženský –

nadčasový i nadkonfesionálny, ktorý je viazaný na kult. Už od prvých kresťanských storočí malo tieto základné ciele: vidieť, modliť sa, adovať, splniť sľub a dosiahnuť vypočutie prosieb.

Putovanie nie je náboženská turistika. Púť, putovanie, je znamením univerzálnej hodnoty, na ktorej má každý človek účasť: *homo viator*, pútnik, človek, ktorý je stále na ceste. Na jeho ceste sa nachádza veľa nebezpečenstiev, veľa krížov, skúšok, až pokiaľ „nedoputuje“ na to najsvätejšie miesto, kde je Boh, „nebeský Jeruzalem.“

Pre ľudský život je príznačné putovanie. Celý život je vlastne akýmsi putovaním (porov. KKC, 2691). Rímsky biskup Ján Pavol II. raz napísal, že „*celý kresťanský život je akoby veľkým putovaním do Otcovho domu.*“

Z hľadiska dejín náboženstva je účasť na náboženských púťach súčasťou všetkých vyšších náboženstiev. Možno povedať, že účasť na púťach predpokladá vieru v prítomnosť božstva na určitom mieste, ktoré je s ním spojené. Púť nás okrem toho privádza na miesta, kde božstvo poskytlo človeku pomoc, alebo na pamätné miesta v živote a pôsobenia božstva, či zakladateľa náboženstva. Púť je teda odrazom konkrétneho hľadania božstva, za ktorým sa ľudia vydávajú na cestu k miestu, ktoré si zasluhuje úctu.

Liturgický program

Liturgický program po 11. nedeli po Päťdesiatnici

od 05.08. do 11.08. 2024

Pondelok 05.08.	Sv. mučeník Eusignios	06:30 sv. lit. (csl.) † Tomáš, Mária, Jelka, Ján... 17:00 Veľká večereň 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Peter 2. † Ján (panychída)
Utorok 06.08.	Premenenie Pána odporúčaný sviatok mirovanie	07:30 sv. lit. (csl.) * Mariana, Hanka, Henrich 16:30 sv. lit. (slov.) * za farnosť 18:00 sv. lit. (slov.) * Anna s rod.
Streda 07.08.	Prep. mučeník Domécius	06:30 sv. lit. (csl.) † Karol, Mikuláš, Helena... 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Juraj 2. † Margita, Michal
Štvrtok 08.08.	Sv. vyznávač Emilián, kyzický biskup	06:30 sv. lit. (csl.) † Michal 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Tomáš, Mária 2. † Helena, Michal, Helena, Ján
Piatok 09.08.	Sv. apoštol Matej zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) † Andrej 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Mária 2. † Jozef (panychída)
Sobota 10.08.	Sv. mučeník a archidiakon Vavrinec	07:30 sv. lit. (csl.) * Milan s rod. 17:00 Veľká večereň 18:00 sv. lit. (slov.) * Zoja s rod.
Nedeľa 11.08.	12. nedeľa po Päťdesiatnici hl. 3 Odpustová slávnosť	08:00 sv. lit. (csl.) * Ján, Jana, Marián, Gabika, Janík, Tadeáš 10:00 sv. lit. (slov.) * za farnosť 18:00 sv. lit. (slov.) * Alexander, Anna, Alexandra, Michal, Pavol

Liturgický program

Liturgický program po 12. nedeli po Päťdesiatnici od 12.08. do 18.08. 2024

Pondelok 12.08.	Sv. mučeník Fótios a Anikét	06:30 sv. lit. (csl.) <i>† Božena</i> 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Štefan, Helena 2. † Andrej, Alžbeta
Utorok 13.08.	Prep. otec Maxim Vyznávač	06:30 sv. lit. (csl.) <i>* Lubomír s rod.</i> 18:00 sv. lit. (slov.) 1. * Iveta 2. * Radoslav, Miriam, Viktória, Adam
Streda 14.08.	Prenesenie úctyhodných ostatkov prep. Teodóza, pečrského igumena	06:30 sv. lit. (csl.) <i>† Viera, Mária, Štefan...</i> 17:00 Veľká Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) <i>† Mikuláš, Rozália</i>
Štvrtok 15.08.	Zosnutie Presvätej Bohorodičky sviatok chrámu mirovanie	07:00 Utiereň 08:00 sv. lit. (csl.) <i>* Štefan</i> 18:00 sv. lit. (slov.) <i>* za farnosť</i>
Piatok 16.08.	Sv. mučeník Diomédes zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) <i>* Daniela, Jozef, Samuel, Emka</i> 18:00 sv. lit. (slov.) <i>* Michal, Katarína,</i> <i>Andreas, Darina</i>
Sobota 17.08.	Sv. mučeník Myrón	07:00 sv. lit. (csl.) <i>† Ivan, Ján, Anna, Helena</i> 18:00 sv. lit. (slov.) <i>† Ján, Mária</i>
Nedeľa 18.08.	13. nedeľa po Päťdesiatnici Sv. mučeníci Flórus a Laurus hl. 4	08:00 sv. lit. (csl.) <i>* za farnosť</i> 10:00 sv. lit. (slov.) <i>* Gabriela</i> 17:15 Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) <i>* Štefan, Emília,</i> <i>Adriána, Martin s rod.</i>

Premenenie Pána

(Liturgický kalendár – 6. august)

Sviatok Premenenia Pána je jedným z dvanástich veľkých sviatkov v liturgickom roku a pripomína nám premenenie Ježiša Krista na hore Tábor.

Tento sviatok je považovaný v Cirkvi za dôkaz, že Ježiš Kristus je skutočne Otcov odblesk.

Ježiš vyviedol na vrch do samoty Petra, Jakuba i Jána a tam sa pred nimi premenil. Ježišova tvár žiariaca „sťa slnko“ poukazuje na bázeň pred Bohom. Ľudské oči nie sú uschopnené na priame hľadanie do slnka. Podobne musia „sklopiť zrak“ pred premeneným Ježišom aj apoštoli. Odev biely „ako svetlo“ hovorí nielen o čistote, ale aj o Božej blízkosti.

Ježiš je týmito obrazmi predstavený ako ten, komu sa má preukazovať božská úcta, a ktorý sa nachádza v Božej blízkosti. Oproti starozákonným opisom však badáme aj dva rozdiely. Svedkovia tohto zjavenie nehľadajú na kohosi „ako Syna človeka“ (Dan 7, 13). Vedia, že pred nimi stojí ten istý Ježiš, ktorého poznajú. Toto „premenenie“ u apoštolov ďalej nevzbudzuje hrôzu (porov. Dan 7, 28; 10, 7), ale pokoj a radosť vyjadrené aj samotným zvolaním: „Pane, dobre je nám tu.“ (Mt 17, 4).

Keďže Premenenie Pána je v Novom zákone opísané až trikrát (Mt 17, 1-13;

Mk 9, 2-8; Lk 8, 28-36), môžeme usudzovať, že v prvotnej Cirkvi bolo považované za veľmi dôležitú skutočnosť. Začiatok slávenia tohto sviatku siaha do 4. storočia, kedy svätá Helena dala vybudovať na hore Tábor chrám zasvätený sviatku Premenenia Pána. V 6. storočí sa už tento sviatok slávil v celej východnej cirkvi.

Zo začiatku sa sviatok slávil vo februári, kedy už zvyčajne na tento čas pripadol pôst. Aby sa zachoval slávnostný charakter sviatku, preložil sa na 6. august, teda na 40. deň pred sviatkom Povýšenia svätého Kríža.

Bohoslužobné texty sviatku spájajú Premenenie Pána s jeho utrpením, v nadväznosti na evanjeliové rozprávania: v obidvoch úryvkoch ide o výstup, či už na vrch pri premenení, alebo na kríž pri umučení. Padnutie učeníkov na tvár pred premeneným Kristom (porov. Mt 17, 6) je aj liturgickým postojom Cirkvi pred ukrižovaným Kristom. Učeníci v prostrácii pri nohách Premeneného sú učeníkmi, veriacimi, ktorí sú v prostrácii pri nohách Ukrižovaného na Veľký piatok.

Slávne Premenenie Krista na vrchu Tábor je tiež predobrazom jeho Vzkriesenia, v ktorom sa oslávený Ježiš Kristus odhaľuje anjelom a ľudom.

Tajomstvo dobrého človeka

(príbeh pre potešenie duše)

Bol raz jeden taký dobrý a nesebecký človek, že Boh sa rozhodol odmeniť ho. Zavolať anjela a povedal mu, aby išiel za ním a opýtal sa ho, čo by si prial. Vraj mu splní akékoľvek želanie.

Anjel sa tomuto láskavému mužovi zjavil a oznámil mu dobrú správu.

Láskavý muž však odvetil: „*Ja som šťastný. Už mám všetko, čo si prajem.*“

Anjel mu vysvetlil, že voči Bohu treba byť ohľaduplný. Ak chce niekoho obdariť, je lepšie dar prijať.

Láskavý muž odpovedal: „*Dobre teda. Chcem, aby sa každý, kto ma stretne,*

cítil dobre. Ale ja o tom vôbec nechcem vedieť.“

Od tej chvíle kadiaľ láskavý muž prešiel, tam vädnúce kvety znovu ožili, chorí sa uzdravovali, nešťastným sa ich ťažké bremeno nieslo ľahšie, tí, čo sa hádali, šírili pokoj a tí, čo mali nejaký problém, ho dokázali vyriešiť.

Lenže toto všetko sa dialo za jeho chrbtom, bez toho, aby o tom vedel. Nebolo v ňom hrdosti pre dobro, ktoré vykonal, a ani nijaké očakávania.

Nevedomý a spokojný kráčal láskavý muž svetom a rozdával šťastie.

Podvod

(príbeh pre potešenie duše)

Jeden majster dlhé roky pracoval vo veľkom stavebnom podniku.

Raz dostal príkaz postaviť ukážkovú vilu podľa svojej chuti. Mohol si vybrať miesto, ktoré sa mu najviac páčilo, a nehľadiť na výdavky.

Hneď sa dal do práce, ale podľahol pokušeniu využiť slepú dôveru. Použil podradný materiál, zamestnal neodborníkov za nízky plat a ušetrené peniaze strkal do vlastného vrečka.

Keď bola stavba hotová, pri malej slávnosti odovzdal majster riaditeľovi kľúč od novopostavenej vily.

Riaditeľ mu ho s úsmevom vrátil, stisol mu ruku a s veľmi vážnym hlasom povedal: „*Túto vilu prijmite ako môj dar na znak úcty a vďačnosti za dlhé roky pôsobenia v našom podniku.*“

Dni, ktoré prežívaš sú tehľami tvojho budúceho domu...